

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Kateřina HROUDNÁ**

Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU

Katedra českého jazyka a literatury

Aprobace: učitelství pro SŠ (ČJ – D)

Datum odevzdání posudku: 17. května 2008

Vedoucí*] diplomové práce
PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jazyková a stylistická analýza barokního kázání o svatém Václavu [téma]

Téma diplomové práce bylo stanoveno v rámci grantového úkolu Jazyk a styl v době barokní, reg. č. 405/07/0201. Barokní kázání *Na den svatého Václava, knížete a patrona Českého království, jež se stalo předmětem jazykového a stylistického rozboru*, pochází ze souboru *Sněm nebeský Svatých a Světíc božích* od Karla Račina (vydáno r. 1712). Cílem práce bylo přiblížit zpracování legendy o sv. Václavu v české literatuře a provést jazykovou a kompoziční analýzu Račínova kázání. Tímto způsobem pak přispět k charakteristice jazyka počátku 18. století a upozornit na jazykové prostředky typické pro barokní dobu. Diplomantka rozdělila svou práci do několika kapitol, ve kterých nejprve pojednala o baroku, jeho periodizaci, podala přehled o představitelích slovesného baroka u nás a o badatelích, kteří se barokem zabývali. V následující kapitole věnovala pozornost kazatelství a kázání jako literárnímu žánru, dále pak obecně jazyku barokní češtiny. Námětem další kapitolky jsou kult sv. Václava a svatováclavské legendy. Teoretickou část uzavírá pojednání o Karlu Račínovi, jeho životě a tvorbě. S odbornou literaturou pracovala velmi samostatně, snažila se shrnout různé názory na problematiku, což je na jedné straně výhoda, ale na druhé straně skrývá tento postup úskalí přílišného rozrůstání textu. Při popisu českého baroka některé jeho představitele opomněla, v kapitole o kazatelství mohla zmínit i další významné kazatele. Teoretická část je vzhledem k části praktické, obsahující jazykovou a kompoziční analýzu, až nadměrně rozsáhlá.

V analytické části se zabývá nejprve pravopisnou stránkou kázání *Na den sv. Václava*, dále si všímá roviny hláskoslovné, tvaroslovné a také syntaktické. Poté přistoupila k analýze kompoziční výstavby celého textu. V rovině hláskoslovné zjišťuje, že Račínův jazyk má velmi dobrou úroveň, proniká do něj jen velmi málo mluvených prvků, tj. minimálně protetické *v-*, omezeně diftongizace *y>ej* v základu slov; vůbec se neobjevuje diftongizace v koncovkách adjektiv a rodových zájmen, minimálně se projevuje úžení *é>í* uprostřed slov i v koncovkách adjektiv a rodových zájmen. Autorka konstatuje, že úžení v základu slov se neprojevuje, avšak některé doklady v textu byly přehlédnuty (*lítal* 560, *Vilím* 561, *zhlídni* 568), v koncovkách je úžení ještě v lok. sg. (*o osmerým blahoslavenství* 561), v ak. sg. (*své královský sídlo má* 553) aj. V tvaroslovné části textu konstatuje, že autor používá v nom. pl. nejčastěji koncovku *-ové*, což je pozůstatek staršího stavu, také koncovka *-ův* v gen. pl. maskulin je přetrvávání staršího stavu ovlivněné literaturou, z níž Račín čerpal. Dobová je složená deklinace adjektiv přivlastňovacích, z mluveného jazyka proniká koncovka *-ma* v instr. pl. maskulin a neuter. V kategorii sloves jsou také pozůstatky staršího stavu (užívání pomocného slovesa *jest* ve 3. os. sg. složeného minulého času). Autorka věnovala pozornost i užívání přechodníků (72-73). Zde však není dost dobře jasné, zda je v textu více přechodníkových tvarů náležitých, nebo naopak nenáležitých. V syntaktické části si mohla všimnout zvláštního vyjádření záporu po *aniž* (*hněd ale jak srdce v člověku se utiší, aniž se nehejbá, tehdy také člověk umře* 554/25) a jiných případů (*lev málo nebo dokonce nic spí* 558), neshodného tvaru zájmena *jenž* uvádějícího vztahné věty. Přesněji mohlo být popsáno i vyjadřování kategorie životnosti. V syntaktické části připomínám, že spojení *z té příčiny*

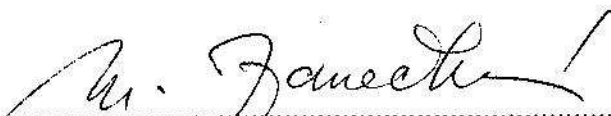
je v Račínově textu užito v různých významech, ale v dokladu uvedeném diplomantkou má věta jím uvedená význam důsledkový (srov. s. 554), nikoli příčinný. Na s. 75 DP vztažné *což* připojuje v jednom případě jen dodatek k předchozímu obsahu, ne vztažnou větu (text začíná na 555/24, končí na 556/1).

Za zdařilou pokládám kompoziční část. Rozbor kompozice kázání se jeví jako výstižný, diplomantka dobře sleduje výstavbu textu a řazení motivů, vhodně využívá poznatků z teorie kazatelství, podařilo se jí vystihnout charakteristiku tohoto textu.

Diplomantka prokázala schopnost zpracovat zadané téma, i když se jí vždy nepodařilo vyvážit obě části práce a provést adekvátní výběr sdělovaných informací. Práce s historickým textem je náročná na přesnost i na čas. Nicméně některé části práce jsou zdařilé, jak už bylo zmíněno, a jazyková část, byť obsahuje některé nepřesnosti, dobře charakterizuje Račínův jazyk jako představitele kazatelské generace konce 17. a počátku 18. století.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 17. května 2008

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

